

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR.)
Telefon szám 16.

Felelős szerkesztő: SOÓTHY GYULA.
LAPTULAJDONOS:
AZ ERDÉLYI RÓM. KATH. IRODALMI TARSULAT

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre — — — — — 8 kor.
Félévre — — — — — 4 ..
Negyedévre — — — — — 2 ..
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Drága ajándék.

Erdély püspöke jubiláris körlevélben gyönyörűen szól az ő szeretett papságához. Messzről küldi atyai szavát, de a szeretet hangja nem fárad ki hétszáz kilométeren át, sőt úgy érezzük, mintha sokkal forróbbak, hatalmasabbak volnának ezek a hangok. Jubiláris hangok. Erdély papsága sohasem fogja elfelejteni. A megható, klasszikus latin nyelvű főpapi szózat kivonatát itt adjuk:

Tisztelendő Testvérek! „Kifürkészhetetlenek az isteni gondviselés útjai — mondja elmélkedve a Főpásztor. — Nagy örömmel látom, mily kedves gondoskodással vagytok az iránt, hogy huszonöt éves papi, tizenöt éves püspöki jubileumomat főpásztorotok minél nagyobb örömeire ünnepejétek meg. És ime ugyanazon napon, amelyen Üdvözítőnk az utolsó vacsora végeztével s a szeretet Szent-ségének rendelése után az Olajfák

hegyére s innen a Kálváriára ment, hogy vérel kereszteltessek: aznap nekem is meg kellett kezdenem a keresztiutat. Mikor a püspöki teendők a legsürgösebbek voltak, nehéz betegség keresztje nehezedett vállamra, s oly erővel támadt rám, hogy már-már azt kellett mondanom Dáviddal: „Csak egy lépésre vagyunk, én és a halál” (I. Reg. XX, 3.)

Az orvosi parancs egészséges, esőndes helyet jelölt ki számára. A főpap szíve vérzett, mikor el kellett hagynia szeretettjeit. „Szászor is imádkoztam Krisztussal: Atyám, ha lehet, muljék el tőlem e pohár, — de szászor is hozzátettem én is: ne az én akaratom legyen, hanem a tied.”

S minthogy nem tudni, mi az élet és halál Urának akarata velünk — mondja tovább hős lélekkel — az apostollal az Istennek ajánlja kedves papságát és híveit, majd szent Pál apostol szavait idézi és így ír: „Ti tudjátok az első naptól — mondha-

tom én is — az első naptól, melyen beléptem hozzátok, mint voltam veletek minden időben, szolgálván az Úrnak minden alázatossággal és könyhullatásokkal és kísértetekkel, . . . hogy semmit nem vontam meg, ami hasznos, hogy nektek ne hirdetem és ne tanítottam volna titeket nyilván és házankint . . . Mindenben megmutattam nektek, hogy munkálkodván, segíteni kell az erőtlenekek, és megemlékezni az Úr Jézus igéjéről, mert Ő mondotta: Üdvösebb adni, mint venni.”

Minden betű lélek és élet, élő evangélium. Erdély papsága ráismer: ő az! a mi atyánk!

A továbbiakban hálás köszönet mond a kegyelmes Atya a főespereseknek és mindazoknak, kik ketős jubileumát oly szeretettel ünneplik s különösen köszöni a segítséget, amellyel őt nehéz püspöki útján támogatják. Kedves papjainak imádságát kéri, hogy alázatosan fogadják

TÁRCA.

Könyvismertetés.

„Képek és gondolatok a nevelés és oktatás köréből”.

Irta Schwarzel Adél igazgatónő. Az irónő arcképevel és életrajzával 1912. Megjelent Kolozsivárt, az irónő halála után. A Szent Bonaventura-nyomda nyomtatása. Kapható a nyomdában és minden könyvkereskedésben. XXXII. + 240 oldal. Ára 3 K.

Schwarzel Adél a nevelés- és tanítás ügyének leghatékosabb munkásai közé tartozott, aki erkölcsileg ép olyan kiváló tapintattal tudott hatni a gyermek lelkére, mint amilyen kitünő érzéke volt ahhoz, hogyan vezesse a gyöngye kis szellemi örökét, minél könnyebb módon, úgyszólván játszódva, az ismeretek látszólag bonyolult útjain.

Ezt az eljárást, ezt a kitünő módszert mutatja meg könyvében is!

Ez az új munka tehát nem száraz elmélet. Eleven élet lüktet minden sorában. Találkozunk benne az iskola világából vett érdekes jelenetekkel, amelyek olyan életteljesek, mintha ép most előttünk folyának le s

olyan kedvesek a maguk közvetlenségében, naívságában, hogy olvasásuk nemcsak sok lélektani és pedagógiai tanulságot, de valószínűségeket is nyújt.

A józan, modern pedagógia és a vallás-erkölcsi nevelés elveit fölhasználva, mutatja be az irónő népes tantermében a pedagógia és didaktika legszebb sikereit.

Nem él hangzatos jelszavakkal, hanem a tanítás- és nevelés iránti kiváló talentuma, meg a gyermekek iránti szeretete váltják ki gondolatait.

S mintán kitünő megfigyelője volt a gyermek értelmi tehetségének, gyakorlati módon, tisztán fölfogható képekben mutatja be: miképpen kell a gyermek fölfogását úgy vezetni, hogy az ne csak betűt tanuljon, hanem *appreciálni is tudja a tanultakat*, s miképpen kell erkölcsi érzületére is úgy hatni, hogy ne csak látszólag, de valóban is szeresse és akarja azt, ami jó és nemes az ember erkölcsi világában.

A pszichológiai eklektika, a ritka nevelői és tanítói tapintat, a pedagógiai tapasztalatok bámulatosan gazdag sorozata, amely a „Képek és gondolatok”-ból élénk táru: rendkívül értékesek teszik e munkát!

Az irónő egészséges kedélye, derült

világánézete, kitünő megfigyelő képessége, a tanítói- és a gyermek iránt érzett igaz szeretete, józan gondolkodása tükrözik vissza minden cikkéből.

Ez a könyv valóban összekapcsolja az életet az iskolával, az iskolán kívül élő emberek gondolkodását a pedagógiával. S ilyen természetű művekben nem mondható gazdagnak a magyar pedagógiai irodalom.

Az életrajzon és előszón kívül 22 cikket foglal magában („A tanterem és az élet”, „Az emberszeretet öröme az iskolában”, „Képek az iskolai nevelés köréből”, „Kedély-képzés az iskolában” stb. stb.). Ez életrajzot nem számítva, 237 lapra terjed.

Fokozza a munka érdekességét néhány rajz és elbeszélés, amelyeknek tárgyát az életből merítette, („Nézeteltérések”, „A kletomania”, „Ellentétes családi nevelés”, „A jó anya gyermekeinek második örangyala”. E kis elbeszélésekben a családi nevelés hibáit és erőnyeit megkapó színekben eszteli ügy, hogy azok maradandó benyomást, s kiváló tanulságot gyakorolnak minden gondolkodó olvasóra, főképp neveléssel foglalkozó szülőkre és tanítókra.

Általában az irónő élénk stílusa, a valóságos meggyőződés hangja, a számtalan ta-

Oberbauer A. utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41.

A legjobb hírnévnek örvendő és legrégebb egyházi szerek, ruhák, zászlok. stb. gyára. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Isten minden rendelését: „*hogy bennem, fölöttem, körülöttem legyen meg az Ő szentséges és szeretetreméltó akarata.*” „*Kész vagyok életre-halálra egyaránt. Ha a jövőben szükségem lesz rám az én népemnek vagy hasznára lehetek, nem félek a munkától!*”

Szeretett papsága különös figyelmét felhívja a husvét utáni második vasárnap evangéliumára, mely a jó pásztor teendőit sűrgeti. Fontos, hogy jó pásztorok legyünk, hogy megismerjük a mi juhócskáinkat, és... megismerjenek a mieink. A jó pásztor azon van, hogy hívei a vasárnapot megüljék, szentmisét hallgassanak, nagyon gyakran járuljanak az Oltáriszentség vételéhez, tartsák meg Isten minden parancsát, jámbor egyesületekbe lépjenek. A jó pásztor távol tart nyájától minden ragadozó farkast, akár milyen alakban jelennek is az meg: akár a rontó lapok hasábjain, akár regényekben, akár színházban, akár festményeken, akár a sáttán szerepét játszó emberekben. Bár elmondhatná minden pap Krisztussal: kész vagyok az életemet odaadni értük! örök életre vezetem őket, és senki se ragadja kikezeimből nyájamat!

S az apostoli Főpap szent lelkesedéssel, üdv kívánataival halmozza el a híveket, akiknek ilyen papjaik vannak; s mindazokat, akik az egyházon kívül vannak, „mert az ilyen papok lángbuzgalma folytán végre is egy akol és egy pásztor leszen.”

pasztalati tény, amelyekkel cikkeinek tartalmát tartkítja, rendkívül becses olvasmányú teszik e könyvet.

De ezekről meggyőződhetik minden olvasó, aki ezt az értékes könyvet megszerzi. Szülőknek, tanítóknak, minden intelligens léleknek nyugodtan ajánlhatjuk.

Kolozsvár.

Binder Laura.

felsőbb leányiskolai tanítónő.

Jézus Szentséges Szívének Országá című imádságos könyv.

melyet a hívek használatára dr. Mohl Antal vál. püspök, nagyprepost, a vaskoronarend lovagja, „*Jézus Szentséges Szívének Szentelt Élet*” című nagy munkájából Ujlaki István dóri plebános állított össze.

Ez az imádságos könyv alkalmas ajándékolni azoknak a híveknek, akik Jézus Szentséges Szíve tisztelőinek, a legfőbbéesebb Oltáriszentség imádságának s a gyakori szent áldozás terjesztésének és gyakorlásának előmozdítói. Evégből ajánljuk bér-málási ajándék gyanánt ezt a 350 oldal terjedelmű, mely tartalmú, fényesen kiállított imakönyvet- annál is inkább, mert azt úgy az egyházmegyei hatóságok, mint a rendi előjáróságok a legnagyobb elismeréssel fogadták és ajánlják a híveknek pártolásra. Kapható 3, 4, 5, 6 és 9 koronás árban a Szent István-Társulatnál Budapesten, Kecskeméti-

Végre felhívja a papságot, hogy nagy számmal vegyen részt a július 8—13. tartandó papi lelkigyakorlatokon (Csikszeredán) s hasson oda, hogy a tanítótság is minél nagyobb számmal jelenjék meg nekik tartandó szentgyakorlatokon (július 16—20, ugyanott.)

Ez a jubiláris körlevél drága ajándék az erdélyi papságnak: olyan emlék, amelyet örökre a szívébe kell zárnia, hogy aszerint mintázzódjék. Tanulja meg belőle mindenekfelett az Isten akarataiban való feltétlen megnyugvást, melyre szentéletű Főpásztorának példája tanítja; tanulja meg, ha lehet, még lángolóbban szeretni apostolát, aki egészségét áldozta, és életét adja juhaiért; ostromolja az eget szakadatlan könyörgéssel, hogy ezt az apostolt nagyon sokáig, nagyon sokáig tartsa meg Erdély örömeire, egész Magyarország dicsőségére, az egyháztörténelem aranyos lapjai számára!

Omega.

A bérmaútról.

Május 16-án *Kudzsiron* volt bér-málás. 210 bér-málándó jelentkezett. 17-én pénteken, a *Szászvárosi* zárda vendége volt Fetszer püspök úr és kísérete. 18-án Német Gellért plebániáján volt a bér-málás, *Sebeshelyen*. Innen Szászvárosra át egyhuzamban *Piskire* hajtatott a püspök úr, kit a lelkes hívek ágyúörgéssel és hangos üdvkiáltásokkal fogadtak: a többi közt egy fehér-

utca 2. sz. és minden könyvkereskedésben, valamint Dörben a kiadóknál.

„A gyémántos harang és más versek.”

Irta Kiss Menyhért. Singer és Wolfner; ára 2 korona.

Olyan ez a kis könyv, mint a szent karácsonyesti pásztor-vendég, aki várva, nem várva betoppan a kedves, csöndes magyar családokhoz és énekel régi szent dolgokról régi, zamatos, áhitatos nyelven. Kiss Menyhért megfogja a kezünket, s kik belefáradunk a beteg modern költészet koldusdalaiba, elvezet bennünket, vissza néhány évtizeddel. A tárgyai, a verselése, egész lelke ellentéte ennek a mai szegény irodalomnak, melyben csak itt-ott csendül meg egy igazán szép és igazán nemesítő hang. Nagyon messze vagyunk már ma a költészetben, nagyon messze. És a hosszú út fáraszt. Olyan jól esett, mikor meghallottam a Kiss Menyhért gyémántos harangját.

Két nagy érzése van: a vallásosság és a hazaszeretet. Két érzés, amelyet szinte hivatalból üldöz a mai költészet nagyobb iránya. Kiss Menyhért azért nem szélesebb körben olvasott költő, mert *derék jellem*. Mert a versei erkölcsösek. Naíval kimondja minden vallásos érzését. Hogy tiszteli a Nagyasszonyt és az a világ legszebb temploma, melyben az ő képe van a föltár fölött; hogy imádkozik és szentnek tartja az erényt. Külön ciklust ír az édesanyjának, akinek a „neve fogalom”. Szegény asszony

ruhás lányka kedves gyermekiességgel köszöntötte a püspök atyát. A temporkulcsok átadásánál *Jancsó* főesperes hazafiaságtól és vallásosságtól átítatott szép beszéddel fogadta a főpásztort, aki melegen viszonzta a lelkes beszéd köszöntését. A szokásos szertartások után *Litánia*, ezután a késő esti órákig gyóntatás volt. A helybeli dalárda és zenekar bőven gondoskodott arról a házigazdával együtt, hogy a magas vendég kellemesen érezze magát. Másnap püspöki mise volt, főpásztori szentbeszéddel, mely sokáig emlékképpen marad a piskieknek. 377 ember részesült a Szentlélek kegyelmeiben. Bér-málás után a püspök látogatásokat tett. *Piskiről Pustakalánba* vonult, hova 19-én délután 5 órakor érkezett. A diszkapunál lelkes üdvözlésekben volt része a várva-várt főpapnak, ki válaszában örömeinek adott kifejezést, hogy *Piskitelep*, e szép és nagyvívű fejlett filialisát megismerte, melynek fejlettségén őszintén meglepődött. Másnap, miután a főpásztori szentbeszéd kifejtette a hívek előtt a bér-málás szentségének jelentőségét, 205 hívő járult a szentséghez. Aztán megtekintette a vasgyár kohóját és öntődjét is. Elbűsűzván a kedves községtől, d. u. 3 órakor *Hátszegre* indult.

Déva. Május 22-én érkezett *Dévára* d. u. 1/2 5 órakor kíséretével. Az állomáson a város polgármestere fogadta, kenetes szavakkal jelezve a város közönségének örömeit az apostol utód jövelele felett. A püspök válaszában jelezte; örömd, hogy ezen történelmi nevezetes helyre jöhetett. Az Úr Jézus kegyelmét esdi le a város összes lakosságára.

Püspök Úrunk 4-es fogatán a szent Ferenc-rendi zárdába, mely egyszermind plebánia, vonult, májusi vecsernyet végezett, azután késő estig gyóntatott kíséretével együtt.

23-án reggel 9 órakor ünnepélyes szent-

ez, egyszerű lélek, de anya, aki családjának él és dolgozik. Aztán olyan nagyon naív versek vannak itt a hazáról. A haza! A huszadik század és a hazaszeretet! Szinte csodálja az ember Kiss Menyhért bátorságát. Hogy is merete megírni és kinyomtatni ezeket a verseket? Hiszen ezeket olyan régen megírta már akárhány költő, elcsépelet, szegény témák ezek a modern fölnek. Ma más az érdekes: Adynak is vannak „hazafias” versei, de az más! Az káromkodik és utálja a fajtáját: ez az újfajta hazafias költészet. Miért húzta meg Kiss Menyhért a gyémántos harangot?

Mondhatom, hogy mostanában ritkán járt a kezemben olyan könyv, amelyben ennyi *erkölcsei erő* lett volna, mint a Kiss Menyhértében. Az a véleményem, hogy *egészben pozitív költő*.

A *verselési módja* nagyon lassan fejlődik: ez hátrányára van Kiss Menyhértnek. Azzal az erkölcsei erővel, melyet könyvébe fektetett, nagy közönséget tudna hódítani (s a közönségnek szüksége is volna rá), ha a ma nyelven beszélne. Mert az erkölcsei igazság örök, de csak úgy hódít, ha időszzerű ruhát ölt.

Omega.

Szalay Mátyásnak az *Élet* kiadásában megjelent *Tűzkereszt* c. kötete városunkban Papp György könyvkereskedésében kapható. Ára 2 korona.

misé végzett. Az evangélium után a szószék-ről szentbeszédet tartott. A bérnálás szent-ségeiről szövegtől mély érzéssel, nagy tudással, valóságos remek beszéd, művészi kidolgozás és előadás szempontjából. Nagy hatást tett. Szentmise után 370 hívőnek szolgáltatva ki a bérnálás szentségét. Nagy szorongás volt a kis templomban, mely Déva vármegyei központi helynek, több mint 2000 lélekkel bíró tekintélyes hitközségnek nem elégséges. Nagyon lehet csodálni, hogy itt ennyire hátramaradtunk. A kevesebb számmal levő helvét vallásnak keretéből szép, nagy stíluszerű templomot építettek a város közepében.

A templomi ünnepély után a kórházban és fogházban osztotta ki a bérnálás szentségét, vizsgáltatta a testi és lelki betegeket. Saját házában is meglátogatott egy súlyos beteget. Azután a zárdában szeretet lakoma volt, melyen részt vett a vármegye főispánja és alispánja, a főjegyzője, királyi törvényszék elnöke, királyi tanfelügyelő és még több előkelő személy és számos pap.

Az agame után látogatást tett a főhivatalos személyeknél. Az étkezés alatt a püspök atya felemlítette, hogy nagyon megható volt, hogy a fogházban a bérnálkozó rabok bérmaatyái főtisztviselők voltak. Ez igazi patronázs.

Az ottani geczemáni ref. vallásos egyesület 1 férfi és 2 hölgy tagja is tiszteltet a püspök atya előtt, kérték, hogy a népet bérmaatyájában világoztassa fel az ivási szokás nagy veszedelméről, a vasárnapi korezmázás rendkívül káros következményeiről, otthon, saját városában és vármegyéjében hozzon határozatot, hogy kéressel járuljanak a törvényhozáshoz, hogy minden vasárnap és ünnepeken egész napon át a korezmák mind, kivétel nélkül zárva tartassanak. A kegyes püspök atya szívesen megígérte ezen igazán nagy fontosságú, áldásos következményű mozgalom támogatását. Eddig is tette. Jelezte, hogy Bihar megye és Nagyvárad városa a vasárnapi és ünnepi zárlatra nézve hozott határozatot, de fájdalom a miniszter érhető penzügyi okokból nem léven még ide vonatkozólag törvényt hozva. — nem hagyta helyben. Sok város és vármegye járt így. Sőt megtörtént, hogy Szilágyvármegyéét talán elnézés folytán helyben hagyták, de azután hatályon kívül helyezték. Véleménye szerint hatni kell mindenütt a népre felvilágosítással, hogy maga segítsen a dolgon, egyáltalában ne járjon korezmába.

Mindent jól végezve Déván d. u. 5 óra-
kor ment tovább kocsin Marosilyébe.

Viator.

(Elkészt tudósítás.) *Tövis* kezd, kincses Kolozsvár nemes eleganciája után, s amit egy falu csendes zárdája, temploma nyújthat a lelkekkel, hívőkkel, azt mind igyekszik megadni. Még a szent Ferenc-rend szerzetesei sem hiányoznak ottan a zárdaszerű plebániából; ott gyóntatnak, segítnek, disznak, jönnek-mennek igazi szerény igyekezettel, és mint valami fölöttes hatóságnak, úgy engedelmeskednek a folyton új eszméket hangoztató házigazdának. Nem hiába zúgják a harangok, hogy a tövisi plebános barát akart lenni. Most értjük, miért tőri magát P. Félix egy egész nap és egész éjjel a templom és ház díszítésén, rendezésén. Volt is sikere. 110 bérnálkozó volt 380 hívőből Tövisen, ami oly szép szám, hogy többet nem is lehetne összehozni erőszakkal

se. És a mi dicséretére válik a kicsiny csapatnak, 180-nál többen áldoztak meg a bérnálás alkalmával.

A bérnászülők s a bérnálkozók szülei, rokonai is többen gyóntak, áldoztak, — sőt a főurak, előjáró emberek közül is többen ott térdeltek az oltár számolyánál, hogy a püspöki áldás által méltóképen vehessék a Szentlélek Isten kegyelmét.

Igy van ez jól, rendjén. (Bárcsak mindig így volna. Szerk.)

Ne „Fussunk” el azonban még Tövisről, ahol most lesz csak teljes a jó lelkek öröme. A püspök érkezik. Fehér ruhás leánykák várják a plebánia folyosóján szent felelemmel az érkező főpásztort, hogy adott jelle eléje mehessenek. Az eső miatt szorongva-szorognak templomban, fedett helyen hívek, bérnálkozók, tisztelők és kíváncsiskodók. De pontban 9 órakor katonai rendet csinál a fiúk között a tanítóifőjokarat s a leánykákat aggodó felelemmel őrzi, nem törődve a fardalmakkal, meg a „szent irigység” egy óvodásnő. Ezalatt a pályaudvaron zuhogó eső mellett dr. Tókos Géza tövisi főszolgabíró, több férfi jelenlétében üdvözlő a járás nevében a megérkezett főpásztort, aki szívélyesen válaszolva indul befelé kíséretével. De diszkapu várja nem messze az állomástól, — melyet az állomásfőnök úr szervezett szíves készséggel szolgálatkész pályafelügyelőjével. — ahol is Krizminics Garil Gyula községi jegyző üdvözlő ügyesen, katolikus lelkületű áthatott beszédben. Jól esik hallanunk egy községi előjáró szájából a Szentlélek Isten kegyelme után való vágy hangoztatását, melyet meg is jutalmaz a főpásztor azzal az ígérettel, hogy szívesen fogja tanítani a tövisi híveket a Szentlélek Isten két ajándékának megbecsülésére. Most már bevonul a menet egyenesen a templomhoz, melynek utcája sarkán diszkapu, utcája csupa zöld ág. Szól a tövisi szép szavú nagyharang, melynél csak a Hunyadi-templom szebb, mely gondosan, finoman van virágokkal földszítve, — a püspök megérkezett. Előbb csendes szentmise van, mely után kivonul a papság a munkaköréhez képest nagyon is erőteljes plebánossal a templom elé, aki hódolatteljes tisztelettel fogadja a helyettesítő főpapot. A püspök válasza után a nagyenyedi kellems hangú kántor éneke mellett bevonul a menet a templomba, hol kezdetét veszi 13 pap segédkezése mellett az ünnepélyes énekes szentmise. Evangélium után a püspök a szószékre megy — s ezt mindenütt megteszi, ahol bérnál — és beszél, — beszél menyéi ajándékokról szépen, szép szelíden, a gyakorlott lelkipásztor okosságával, ott-honosságával. És az amúgy is néha túl kíváncsiaknak ajkáról is önkéntelenül leszáll az ítélet, „haza beszélt” — „nekünk szól” — bárcsak megértene mindenki és megörizné szívében mind ez ígéseket, hogy a tövisi patronus, a bold. Szűz pártfogása hasznos eredményt nyújtson — hozzon mindenütt, néha támolygó — kételkedő — félénk lelkekbe is. Szentmise után a bérnálás szép rendben és megemlítésre méltó csendben folyik le, mely után az iskolások vizsgálata következik *illő nemtudással* a gyermekek részéről. *Bezzeg* nem úgy a magyarigeniek! Azok nem feltek, nem szepegetek, s még a tanító keresztkérdéseit is ügyesen kifogták, úgy, hogy irigyelt püspöki dicséretben részesültek. De ez nem az ő érdemük, hanem

azé a „Szabóé”, aki beléjük szabja a tudást, — szorgalmas tanulást. Vizsga után tisztelgések, majd a plebánián tartott barátságos ebéd fejezik be az ünnepélyt, ami sem Magyar-Igenben, sem Borbándon nem hibázott. Vége van tehát sajnos a nagy napnak. Május 14-én Magyar-Igen, 15-én pedig Borbánd akarja kivenni részét az örömből és szeretetével tüntetni a kedves apostoli utód mellett. Azért már kora délután elhagyja a főpásztor a kisdud nyáját; a „*tökár ár*” rendelkezik, izzad, — jó, megy, — sajnálkozik, aztán jelenti „előállottak” — indulunk. S mintha nem is volna egyéb dolga fiatal titkáruknak, oly katonai respektussal folytatja „izzasztó” feladatát, kuráját Magyar-Igenben, Borbándon is az indulás körül. Pedig egy kissé nehéz nyelvézeti viszonyok között kell megfordulnia itt, mi közöttünk, mert a „*esé fácska*”-t nem értvén ő, Magyar-Igenben pld. csaknem a püspöki kocsira tetette föl a tövisi plebános kopott kofferkét, melyet oly készséggel akartak helyére rendezni. No, de ilyen az előzékenység, az nem keresi a magáét és ennek köszönhető, hogy sem Magyar-Igenben, sem Borbándon nem jő senki zavarba, mert van aki szívesen szolgál fölvilágosítással az amúgy is kifáradt öregebb szolgálóknak.

Szép rendben is megy mindkét helyen a bérnálás, a már megkezdett sorrend szerint. Magyar-Igen apró serege is buzgólkodik kitenni magáért és bárcsak 20-an jelentkeznek a bérnálásra, mégis ünnepélyes fogadás — diszkapu, nem hiányoznak. Csuka Domokos főszolgabíró örökös szeme rendet teremt ahol nincs, hogy az érkező püspök nyugodtan járhasson. És ebben Pongrácz alvinci főszolgabíró is Borbándon bemutatkozik, mert hiszen a közigazgatásra ilyenkor annyira szükség van, hogy mástól nem ritár meg sem a székely, sem az oláh, sem a tót. Így nyugodtan, sőt ünnepélyesen vonulhat be a püspök mindenfelé, mert még Klein Gyula úr is Magyar-Igenben és Deák Gyula körjegyző Borbándon csak azért „*állják útját*” a püspöknek, hogy tiszteljük és örömlüknek kifejezést adva, „Isten hozta” támadással rohannak elő. S az ilyen támadás kedves, mert szeretetet fakaszt és szívesen állunk szóba az ilyen utonállókkal. Így fejezte ki magát ő maga a számvevő úr Magyar-Igenben, mire a püspök köszönettel felelt, hogy kimotozzák, mert látja, — így szól — hogy el akarják venni a magával hozott kincseket, — a püspöki áldást. És a mi még jobban esik a jámborul érző lelkeknek, Borbándon, ahol a rom. katolikusok magyarul nem tudnak, ott a görög katolikus pap szép magyarsággal, előkelő hangon hódol híveivel együtt a magyar püspök előtt. Még vannak hát emberek hala Istennek, a kiknek a kultúra nem a szájukban van csak, hanem a szívükben. Hiába! A jó fa, rossz gyümölcsöt nem terem, s így az istenfélő lélek rosszat nem lát, nem gondol, hanem szívesen keresi az alkalmat, hitéről mások előtt is tanúságot tenni.

Vége el kellett válnunk — bucsúnunk a püspök atyától Borbándon, a honnan már kora délután elvitte a négyes kíséretével együtt a gyulafehérvári állomásra, hogy május 16-án Kudzsiroon folytassa apostoli munkáját. Isten hordozza békével s a mi ragaszkodásunk, szeretetünk kísérje útján.

Egy jelelvolt.

Lapszemle.

Az események tömegeiben azt sem tudta az ember hirtelen, hogy mit is tartson hirtelen a pesti véres forradalomról. Tehetetlen, de méltó haraggal tekintettünk az ország legintelligensebb gyülekezete felé, ahol nem az ország és a nép java a legfőbb érdek, hanem egy átkos és ismét feltámadt regíme megtartása, ahova boxer nélkül nem mehet az ember, ahol éppen úgy duhajkodnak, verekednek, mintha fizikai erőszakon múlta a dolog. Sajnálunk a kifolyt munkásvért, mert néhány ember politikájának a munkásnép adta meg az árat. Rombolt, tört, zúzott az utcákon — parancsszóra — s épen ez az, ami oly szomorú a dologban. A népnek magának kevés érdeke az, véret vigye oda a magas politikáért, de ezt a politikában naiv jóhiszemű népet eszközül használta fel egy politikai párt, mely saját erejével nem tudott érvényt szerezni programjainak, s amely a vörös szocializmust vette fegyvertársul: ezzel akar egész Magyarországnak választójogot csinálni, amitől Isten mentsen minket. A szociáldemokrácia mai vezérei nem olyanok, akik első és utolsó cél gyóntatásán tekintenek az igazi néperdeket és boldogítást. Vajjon nem kell-e sajnálnunk azt a szegény magyar munkásnépet, mely néhány zsidó Veltner Jakab és Bokányi stb. szavára kitörel az utcára a szuronyok elé olyan dolgokért, ami végeredményben semmi haszonnal nem jár. Sem a Justh-párt, sem Bokányiék nem patentirotzóját az általános választójogot, s nem az tesz szolgálatot a népnek, aki a választójog jelszavával véres események elé vezet, hanem aki komoly akaratral s higgadt méltósággal veszi kezébe a munka pöröltyét.

Nem lesz érdektelen látni és hallani a különböző felfogásokat a pesti eseményekre vonatkozólag.

Pesti Hírlap írja V. 23 iki számában... Kiket tegyük e második nap borzalmaierit felelőssé? Ismét csak a munkásokat?

Azzal az objektivitással, melylyel az általános sztrájkot s a hozzákapcsolódó szomorú eseményeket elítettük s értük felelőssé főként a szociáldemokrata pártvezetőséget tettük: — kell most a pénteki folytatásért elítelnünk s felelőssé tennünk azokat a nyakas munkaadókat, akik mindenáron krimicsaut akartak játszani.

Ha a véres esütőtörtéki nap nagyrészt azoknak a lelkek szárát, akik nem engedték dolgozni a munkásságot, akkor a véres pénteki napról sem mondhatunk egyebet. Ezen a napon már a munkaadók voltak azok, akik a munkásságot munkához nem engedték s előidézték ezzel azt, hogy a sztrájk kudarcra főlt amugy is elkeseredett munkásság és zabolátlan csövesek a krimicsaura szabbottázzsal felelt, sőt gyújtogatásban s rablásban tombolta ki magát s így folytatja...

... Véres választójog az, amit Justh Gyula követel s egész programja ma belefűldt az utcának vértől áztatott porába. Láthatta a nemzet intelligenciája, hogy hová vezetne az, ha a politikai jogot minden erkölcsi, értelmi és hazafias cenzus mellőzésevel az utcán mindenkinek osztogatnák. Hiszen odakiün már az volt a jelszó: „Éljen az anarchia!” Ez már apache-politika, amely ellen minden hazafias polgárnak és értelmes munkásnak tiltakoznia kell.

A *Pesti Napló* pedig egyenesen Tisza Istvánt teszi felelőssé e felfordult állapotokért...

Ami tegnap és ma lezajlott Magyarország fővárosában, azért a nemzet gróf Tisza Istvánra hárítja a felelősséget. Ezzel a megállapítással nem akarjuk menteni a rombolást és pusztítást, melyet emberi vagyonban vitt véghez a szervezett munkások közé keveredett fékevesztett tömeg. Elítéljük és mélyen sajnáljuk az eseményeknek ezt a szomorú részét, de az ítélet végös eredményében mégis csak Tisza Istvánt sújtja, mert az események gyökérszájai belenyúlnek abba a rendszerbe, melyet Tisza István inaurálta a képviselőházban. Budapest jogfosztott proletárjai csak az általános választójog ügyét akarták védelembe venni abban a pillanatban, melyben azt kellett látni, hogy Tisza István a legbrutálisabb erőszakkal akarja letörni a parlamentben a demokratikus jogokért vívott küzdelmet.

A *Világ* vezetőhelyen cikket ír az igazi hősök címen igazi demokrata izzel. Az elcsesztetett hősöknek titulálja, kik szívesen hozták ezt az áldozatot, hanem mi azért szeretnők megkérdézni azokat, kik résztvettek ebben a hősiességben — s meg az elcsesztetett árváit, kiknek bizony edes kevés közük van a nemzetközi demokrácia eszméihez. Álljon itt néhány sor...

Mi, akik eddig kényelmesen testi biztonságban vívtuk a demokrácia csatáját és mindazok, akik a demokráciától jót és szépet várnak, álljunk meg itt egy pillanatra. Az események amugy is gyorsan váltják fel egymást, a ma történései hamar a feledésbe merülnek. Tegyük le az álarcot, gondolkozzunk emberien. Ami a demokráciáért eddig történt, az mind esekélység volt a tegnapi naphoz. Amit eddig tettünk, az csak játék volt ahhoz képest, ami tegnap történt. Embertömegek, kik mindenüket kockáztatva, puskacső elé állottak, sokan elpusztultak, sokan megsebesültek, ezek, akik a demokráciáért a legnagyobb áldozatot hozták, ezek az igazi hősök. Az igazi hősök emlékét sohase felejtjük.

Jellemzi az eseményeknek politikai oldalát az *Újság* frappans megjelenése, mely igazán erős kritika elé állítja Justhót és politikai eljárását, majd így ír:

— Vér foly, függesztjük föl az ülést! — kiáltották az elképpedt Justh-vitézek és egyéb vitézek. A kivánság oly természetes az ő szempontjukból. Mikor lent verik, ölik a népet, lehetetlen, hogy ők, a kiknek protekciojára a népet kivonultatták, nyugton, bizton, bent üljenek és szónokoljanak. Nem, föl kell függeszteni az ülést, hogy lerohanjanak, hogy segítőjük mellett ők is ott legyenek a suhogó kardok, ropogó sortűzek veszedelmében. Lehetetlen elviselniük a gondolatot, hogy hét halott és száznyleven sebesült között egyetlen egy se legyen, aki vezető, értelmi szerző, szóhajnok és próféta. Nyilván azért akarták felfüggeszteni az ülést, nehogy a teljes testi biztonság ódiama sújtja őket. Tisza az oka, hogy rendőrök, katonák egyetlen vezérlő néphonatyát sem érthettek el, s míg lent a nép vérzett, odafönt Justh, a népvezér vértelen ajakkal rebegte: Megkövetem a házat.

A *Freunden-Blatt* a budapesti tüntetés katasztrofális következményeiért a felelősséget kizárólag a szociáldemokratákra hárítja. Azzal vádolja a sztrájk és a tüntetés vezetőit, hogy tisztában voltak a fejleményekkel és eleve tudták, hogy a tüntetés nem marad meg egyszerű tüntetésnek, hanem rombolássá és vérengző harcokká fajul. Tisztában kel-

lett lenniük azzal, hogy Budapesten a munkás-osztály még nincs kellőleg és úgy fegyvermezve, mint „nyugatabb” államokban. Pesten a vezetők nem számíthatnak engedelmességre és fegyelemre. Az általános sztrájk proklamálása alkalmat nyújtott arra, hogy Budapest külvárosainak gyanus elemei, féktelen és vad apasai végre felvirradtnak lássák az ő napjukat. Maguk a szociáldemokraták, és pártjuk, ám távol állhatnak a vérengzések és rombolások előidézésétől: de a felelőség e kártékony következményekért őket terheli. Az általános sztrájk a forradalom modern formája és amik Budapesten történtek, azok egy forradalom kísérő-jelenségei voltak. A politikai jellegűnek tervezett tüntetésből tehát az anarchia orgiája lett, és május 23-ika a legsötétebb lapja marad Budapest történetének. A vezéreikk azzal az óhajjal végződik, hogy most már aztán fogjanak össze végül a józan elemek, energikusan csináljanak rendet a „népképviselőben”, ekként egyáltalán betömvé a veszedelmek forrását.

H I R E K.

As Erdélyi Magyar E. I. Iskola bezáró diszgyűlése.

Pünkösöd másodnapján tartották meg a papnövendékek az Irodalmi Iskola bezáró diszgyűlést dr. Balázs Endre, Kárpiss János gimn. h. igazgató úr, dr. Szentiványi Róbert, dr. Péter Antal, Székely János és több érdeklődő jelenléte mellett.

Kicsid G. és Székely Vilmos szép hegedüduettje nyitotta meg a gyűlést. Ezután Szalay Mátyas elnök tartotta meg nagyszabású bezáró beszédét. Te Deumot kell mondanunk az elmúlt, munkás év végén s Veni Sanctet a jövőnd, fokozottabb, céltudatosabb munka sikeréért. Az elmúlt év sikereiben gazdag, de többre kell törekednünk.

Ezután Karda Ferenc főszerkesztő szól a „Haladás” XXI. évfolyamáról. A jogos büszkeség hangján jelenti, hogy 1850 oldal a munkásság mérteke s tekintettel arra, hogy jórészt tudományos, komoly munkák, nemcsak az oldalszám, de a tartalom is a legkielegítőbb. Ez a jövőnd évek nagyobb, szélesebb alapja s jogos a reményünk arra nézve, hogy a súlyosabb, a férfiasabb munka foglalja majd el mindig a „Haladást.”

Vigan zendített rá ezután az énekkar Dürner egyik szép darabjára (Viharban).

Majd következett a főjegyző jelentése. Itt csak a gyűlések számát jelezük; volt: 36, szóbeli előadás: 38.

A főkönyvtáros humoros jelentése nagy tetszést váltott ki a hallgatóságból, de azért nem maradt ki az igazi hála hangja sem Ft. dr. Szentiványi R., dr. Péter Antal, Soóthy Gyula spirituális úrakkal szemben, kik gazdag adományokkal megkímélték Iskolánkat sok költségtől.

Ugyancsak a hála szólt a pénztáros jelentéséből is, mert örömmel jelenthette, hogy pénzforgalmunk élénk és tekintélyes volt a lefolyt évben. És ezért fogadják az iskola háláját különös módon az alapító és pártoló tagok, kik tényekkel dokumentálták érzéseiket.

Most a pályatételek eredményének kihirdetése következett. A prédikáció pályázat tétele: virágvasárnapi szt. beszéd. Díja: 10 kor. Beérkezett 3 dolgozat. Dicsérettel köz-

lik Soó D. predikációját. A második kettő egyenlő értékűnek találta a bíráló bizottság s így sorshúzás döntötte el a dolgozatok sorsát. Dicséretet kapott: Karda Ferenc sztr. beszéde; a díjat a sors a Fábrián J. predikációja javára döntötte el.

A szépirodalmi pályatétel tetele — tesztes szerinti. Díja 10 kor. Két egyenlő értékű dolgozat közt itt is a sors döntött. Dicséretet nyert „Jézus jegyese” c. mű. Szerzője: Szalay Mátvás. A díjat a „Régi ember, új ember” c. kapta. Szerző Karda F.

A filozófiai tétel: „Az igaz és jó lényege és egymáshoz való viszonya.” Díja 20 kor. Erre 3 dolgozat érkezett be 180 oldal terjedelemben. Dicséretet nyert Veress E. dolgozata és Kicsid G. 90 oldalos dolgozata. A díj nyertese Szalay Mátvás.

A Ft. dr. Péter Antal védő úr által kitűzött 40 kor., amit időközben 50-re egészített ki, szintén most osztották szét azok közt, kik legelőbbet, legügyesebben és legjobb formában dolgoztak az év folyamán. Főszerkesztő ajánlatára 10-10 kort kaptak ebből: Stenczel Lajos, Kicsid Géza, Szalay Mátvás, Reichel József és Fábrián János.

Egyszermind a Védő úr újabb pályatételt tűzött ki a vakációra: mindenki írja meg plébániájának történelmét és történelmi nevezetességeit. Díja 40 kor. A négy legsikerültebb munka 10-10 kor. jutalomban fog részesülni.

Kárpiss János gimn. h. igazgató úr pedig az ünnepély hatása alatt az alapító tagok sorába lép az iskola lelkes éljenzése mellett. Erre következett az Induló.

Ezzel az évszázó gyűlés s egy mukás, eredményes év végéhez jutottunk. S az Irodalmi Iskola azt a munkát, amit egy év fáradságai után most egyszerre belatott, hódoló tisztelettel Kegyelmes Püspök Atyáknak ajánlotta fel a jövő munkásság férfias ígerete mellett; így gondolja, hogy legalkalmasabb módon ünnepli 25 éves papi s 15 éves püspöki jubileumát.

A bécsi XXIII. eucharisztikus kongresszusra örösi arányban folynak az előkészületek. A főrangú rendezőség mindent elkövele. A kongresszus minél fényesebben sikerüljön. A propaganda csinálásnak egyetlen eszközet — természetest úgy, mint természetföltöltit — sem hagyják kihasználatlanul. A világ összes katolikus lapjai tele vannak kongresszusi hírekkel, a hírszolgálat pedig maga a rendezőség végzi külön könyvatos kiadásokban. Ahol csak teheti négygyűléseket tart, hogy a köznéppel is minél jobban megismertesse és megkedveltesse a kongresszus gondolatát. E célból válóságos kurzusokat rendezett a legelőkelőbb személyiségek vezetése mellett. Az ismertetőkurzusok rendszeren össze vannak kötve szentségimádással és szentségi körmenettel. Így pl. a Szt. Brigitai plébánián Mörzinger rektor tartott előadásokat, amelynek befejezésekor a bécsi nuncius képviselőtében, Müller runciusi titkár szentségi áldást adott. Azután szentségi körmenet volt, amelyen a legelőkelőbb magánasszonyok is résztvettek. Az elkészítő bizottság nem hagyja kihasználatlanul az ima hatalmas fegyverét sem. Világszerte nyomtatott imaformulákat (Dicsérd Sion, a hozzátartozó könyörgéssel) küld széjjel a papneveldintezetekbe, szerzetesházakba, plébániákra azzal a kéréssel, hogy a kongresszus sikeréért minél többen és többen kérjék az Eg. urat, akinek udvarlására gyűl össze a kongresszus. A nagy és jó propagandának meg

is van az eredménye. Az egész világon nagy érdeklődéssel kísérik az előkészületi munkálatokat, sok tízezerre rug a már eddig bejelentett résztvevő száma, s ez a szám napról-napra növekszik. Az erdélyi egyházmegegyét özv. Gonda Jenőné, a székelvudvarhelyi O. E. elnöknője fogja képviselni, ki a kongresszus egyik alelnöknője lesz. Kivánatos volna, ha minél több O. E. résztvenne a kongresszuson. A résztvevők jegyei már készen vannak, az első számú jegyet Ő felségének fogja a rendezőség ünnepélyesen felajánlani. A többi jegyeket a pünkösdi ünnepek után küldik szét. Nyomás alatt vannak az idegenek részére ez alkalomra készült tájékoztatók s Baedekerek is.

Személyi hír. Dr. Fetser Antal felszentelt püspök, nagyváradi kanonok, püspöki helynök, a hunyadmegyei bérmaut befejeztével május 30. este szerencsésen visszaérkezett s a püspöki aulába szállott, honnét jún. 2. vasárnap reggel Alvinczre megy, hogy a bérmaut szentességét ott is kiosztassa. Ez ünnepélyre városunkból is többen készülnek Alvinczre.

Román tiltakozó gyűlés volt városunkban szerdán a sétatéren, összegyűlt 7—8 ezer ember. Bizony keserű szívvel néztük a szegény, jó román nép felvonulását, melyet a nemzetiségi agitátorok oly ügyesen tudnak felvonultatni céljauk megvalósítására. A gyűlés csendben, zavargás nélkül folyt le.

Pünkösdi ünnepe. Ez volt az a nap, a melyen égi tüzet küldött a Mester azoknak lelkébe, akikben fel kellett hogy emelkedjek az Anyaszentegyház. Azóta minden évben ünnepelünk e napon, újból és újból leesdjük a Lelket. A katedrálisban is szokott fényvel és ünnepélyességgel folytat le a pünkösdi napok. Az öreg falak is ragogtak a villany-és gyertyafény visszavert fényében, s a szétáradó fény segített beleringatni a híveket pünkösdi, Istennel töltekező, és Istent váro lelkületbe. Az ünnepélyes Istentiszteletet mindkét napon Zomora Dániel preláus-kanonok, plebános tartotta fényes segédlettel, délelőtönként a szentmisét, délután pedig a vesperást. E napokon a kóruson résztnt a papnövendékek férfikara, részint a papnövendékekből és a gimnáziumi tanulóifjúságból alakított vegyes kar adott elő gyönyörű egyházi énekdarabokat a Resch L. György székesegyházi nagyorgy művész irányítása mellett. Az ünnepi szentbeszédet első napon Zomora preláus mondotta, nagy gondolatokat és pünkösdi tüzek forrását nyitotta meg a lelkekben: második napon Székely János segéd-lelkész tartott szentbeszédet. A nagy székesegyház nem telt meg, mint rendszeren, aminek oka az volt, hogy mind a két napon esős és sáros volt az időjárás, s a városi lakosok inkább az apácák és barátok templomában jelentek meg a pünkösdi Isten-tiszteleten.

A kolozsvári Oltáregyesület jubiláris kiállításának megnyitása. Az Oltáregyesület tíz éves fennállásának megünneplésére kiállítást rendezett, melyet pünkösdi ünnepén az Egyesület igazgatója, Hirschler József dr. praelátus-kanonok, plebános úr nyitott meg. A belvárosi leányiskola énekkara özv. Imre Gergelyné vezetése alatt szépen vezette be az ünnepséget. Utána Hirschler dr. úr könyvnyelgi megható beszéde következett. Az Egyesület jubilál és mégis öröme most a jubileumnak megfelelően nem lehet teljes. A legutóbbi kiállításunkat a nagyméltóságú püspök úr nyitotta meg és most, mikor oly

mélyeséges szeretettel látók körünkben, betegsége miatt csak táviratilag üdvözölhetjük és érte az Úrhoz buzgó imában könyöröghetünk. Az Elnöknőnek férje hirtelen halt meg, mely gyászba borítva családját. Az Alelnöknő ez évben hunyt el. A másik alelnöknőnek édesatyját temették el. A ruhatarosnót is csak a jó Isten kegyelme mentette meg a legnagyobb csapástól, egyetlen, jó fia elvesztésétől. Mi a Gondviselő Isten akaratában megnyugodtunk, lelki harmóniánk el nem vesztettük. Dolgoztunk tehetőségünk szerint, ki többit, ki kevesebbet ajándékozott és tett, de amit tett, jó szívvel, jó lélekkel tette. Ez az önzetlen, nemes buzgóság valóította meg ezt a szép jubilaris kiállítást, melyben most mindannyian gyönyörködhettünk. Majd áldást kért mindazokra, kik a kiállítás sikerét biztosítani, fényét emelni szivesek voltak, áldást azokra az egyházi férfiakra, kik a szent tárgyakat átvészik és használják, hogy Istennek ideális, lelkes, buzgó papjai legyenek, mire szegény boldogságért epedő korunk annyira rászorul. Utána a szent tárgyak benedíklása következett. Az Oltáregyesület azután buzgó imádkozott a betegekért, élő és elhunyt, jelenlevő és távollevő tagjaiért. A szép megnyitó ünnepséget a leányiskolai énekkar megható éneke fejezte be. A kiállítás három napig maradt nyitva. Az Oltáregyesület tagjait nemes önértet töltötte el, mert ezen kiállításán mindenben méltó tiszteves multjához. A nagyszámú drágábbnál-drágább ajándék, értékesebbnél-értékesebb kézimunka azt a boldogító tudatot és bizató reményt keltheti fel bennünk, hogy a Kolozsvári Egyesületnek szép jövője lesz, mert a szegény templomokért, Isten dicsőségeért tud és akar is mindenkor áldozni, önzetlenül, kitartóan munkálkodni. Ezen boldogító tudat lelkesítse tagjait és kísérje áldásával buzgó munkáit!!

Dr. K. D.

Szentségimádás lesz vasárnap jún. 2. a barátok templomában. A szentségkitétel a 10 órai nagymise alatt történik a befejező ájtatosság délután 5-kor lesz. Vegyünk részt minél többen különösen most, mikor oly szomorú napok járnak felettünk. Venite adoremus!

Tanulmányi kiránduláson voltak városunkban kedden a marosvásárhelyi polgári leányiskola növendékei, számra 70, 5 nővér Jaross Béla igazgató és Roska Jenő hitoktató vezetésével. A májusi ájtatosságot Főpásztorunk kápolnájában végezték. Az esti vonatall elutaztak.

Földregés Háromszék megyében. Május 15-én d. u. 7 óra 5 perckor néhány másodpercig tartó földregés volt érezhető Kézdivásárhelyt és vidékén. Kézdivásárhelyt az ijedségen kívül egyebet nem okozott. Ellenben a szentkeresztii templomot annyira megrongálta, hogy isteni tiszteletet tartani nem lehet. Balogh Mihály esperes sürgősen lehi-vátta Pápai Sándort, a státus mérnököt, hogy a kijavítás iránt intézkedni lehessen.

Búcsú a Perkön és Kézdiszentléleken. Kegeletes szokása a háromszéki búcsúoknak, hogy Somlyórol hazajöveti szenteszlán előtt megállapodnak és megpihennek a Kézdiszentlélek melletti Perkötetön. Ott szentmisét, szentbeszédet hallgatnak, akkor mennek szét. Az idén igaz kevesen voltak, mert az állandó esőzés még a bátrabbakat is otthon tartotta. Ázva, fázva, de mégis szépen zengő énekszóval vonultak be a szentléleki öreg templomba, hol Bagoly Mihály esperes mon-

dotta a nagymisé, Tatarák B. min. r. plebános a szentbeszédet. A templom előtt ép oly mozgás, elevenség, mint Somlyón. Mise után vége volt a színes képnek és eleven életnek. Mindenki kegyelemmel telt szívvel sietett haza.

Érettségi vizsgálatok. A gyulafehérvári róm. kath. főgimnáziumnál június hó 10. és 11. napjain lesznek a szóbeli érettségi vizsgálatok, amelyeken a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium megbízásából előnkölni fog Democzky Mihály dr. m. kir. udvari tanácsos, budapesti kir. magy. tudományegyetemi tanár, az erdélyi róm. kath. státus képviselője lesz Tamási Áron prelátus-kanonok, igazgatótanácsos.

Purjesz tanár szobra. A belgyógyászati Klinika udvarán szép ünnepély folyt le pünkösdi hétfőjén. Tanítványai és páciensei elkészítették a híres tanár mellszobrát. Azt a szobrot leplezték le Purjesz tanár jelenlétében. A tudós tanár ez ünnepélyen megszívlelendő nyilatkozatot tett: „Sohasem arra tanítottam, hogy egy betegséget gyógyítsunk, hanem az egész embert testileg lelkileg szeretettel.” Mi is az ünneplők sorában állva kívánjuk, hogy Purjesz tanár így még sokat és sokáig gyógyítson.

Esküvő. Hampel Endre kir. törvényszéki albiró és Molnár Aranka folyó év június hó 4-én d. e. 11 órákor tartják esküvőjüket Gyulafehérváron, a várbeli székesegyházban. Gyulafehérvár, 1912. év május hó.

Bücsü Széken. Szép egyházi ünnepély folyt le máj. hó 19-én a Szolnok-Doboka megyei Szék községben. A szent Ferenczrendi atyák vezetése alatt álló plebánia templom rédszentjének. Nep. Szt. Jánosnak emléknapiját ülték meg a széki kath. hívek. Mise előtt Esztergár Gergely szamosújvári lelkész mondott szentbeszédet. Szentmise alatt sokan járultak az Oltárszentiséghez. A széki templom és plebánia 1742-ben létesült és azóta a széki kath. hívek buzgó tisztelői Nep. szt. Jánosnak.

A pünkösdi ünnepek a székelyvezekzei hívekre nézve a kegyelmeknek valóságos lelkifürdője volt; amennyiben a hívek — tekintettel a pápai áldás kiosztására — több mint háromszázan végeztek szent gyónást és áldozást. Ugyanis a lelkész, ki a római zarándoklatban részt vett, felhívta a hívek figyelmét a pápai áldásban nyerhető kegyelmekre, melynek kiosztására joghatóságot nyert s a jámbor hívek napokig készültek a lelkifürdő használatára. A jó hívek jellemzésére megjegyzendő, hogy a római zarándoklatról visszatérő lelkipásztort hívei szívszorongva várták és örömkönnök csillogtak a hívek szemében szavainak hatása alatt, míg a római tartózkodás lefolyását rövidesen rázolta.

— **A Szent István Társulat közgyűlése.** Ötvennyolcadik közgyűlést tartotta meg esztőtörtökön délelőtt a Szent István Társulat. A közgyűlésen, amely a társulat elhunyt elnökének, gróf Zichy Nándornak emlékezetére volt szentelve, nagy és előkelő közönség jelent meg. A közgyűlést gróf Majláth György titkos tanácsos nyitotta meg, aki fogadalmat tett, hogy mint a társulat új elnöke, gróf Zichy Nándor szellemében fog működni. Majd küldöttség hívta meg a terebme Radnai Farkas beszercebányai püspököt, aki nagyhatású emlékbeszédet mondott gróf Zichy Nándor működéséről. Giesswein Sándor prelátus, országgyűlési képviselő alelnöki jelenléte után a társulat igazgatóját, Erdősi Ká-

roly pápai kamarást további hat esztendőre megválasztották és érdemei elismerésül a választmány bizalmának megnyilatkozásaként a vezérigazgatói címmel ruházták föl. Az új vezérigazgató megköszönvén a megválasztást, megrette igazgatói jelentését, majd be-terjesztette a számadásokat és a számvizsgáló-bizottság jelentését, melyek alapján a közgyűlés a felmentvényt megadta és elfogadta a jövő évi költségvetést.

Halálozás. Az erdélyi r. k. Státus csikszederdai főgimnáziumának tanári testülete szomorúan jelenti, hogy Sipos Sándor nyug. főgimn. rajztanár, ki a csiksomlyói főgimnáziumnál 30 évig működött, életének 70-ik, nyugalomba vonulásának 10-ik esztendejében, a szentségek áhítatos felvétele után folyó hó 26-án reggel halhatatlan lelkét visszaadta Teremtőjének. Temetése folyó hó 28-án d. u. 3 órákor, lelke üdvéért pedig a szent miséldozat 29-én d. e. 9 órákor volt. Örök boldogság legyen jutalma!

Nehez napok járnak szegény hazánkra s különösen a mi Erdélyünkre. Még élénk emlékezetünkben van a Tornado rémséges pusztítása, most a pusztító árvíz hullámai iszapolják be a Szamos és Marosmenti vetéseket, s tessék földönfutókká a lakosokat; majd — földrengés rázza meg egyes vidékeket. Isten ujsa — figyelmeztetése. Értsük meg!

Koronagyűlés. A felesiki esperesi kerület papság folyó évi május 6-án Gyimesfelsőkon Balint Lajos ker. főesperes elnöklele alatt tartotta meg tavaszi koronagyűlését. A gyűlést tárgyat a lelkipásztori élet aktualis hivatalos és magán ügyei képezték. A gyűlést ker. főesperes figyelmet keltő szellemes beszéddel nyitotta meg. A krisztusi szeretet megerőlt izzó lélekkel mutatott rá a lelkipásztori élet jelenkori nehezégeire és egyben élénk színekben festette az erőforrást, mely a lelkipásztort kötelességei áldásos teljesítésére képesíti. Végül felhívta a figyelmet a pápi jellem, beszűlet és lelkiismeretességre, mint a lelkipásztori hivatal kellékeire. A gyűlés második nevezetes tárgyát „A ker. szeretet Országos Gyermekvédő Műve” című egyesület alapszabályai szakismertetése képezte. Ezt Kovács Mihály szép-vízi plebános, ker. jegyző végezte, ki az egyesület célja és áldásainak bemutatása után rátért a helyi csoportok szervezésének módzatára és terjedelmesen ismertette azon motívumokat, melyek a lelkipásztort a kath. gyermekvédelmi akció felvételére képezhetik. Ezután következett „A Papi-nyugdíj-intézet” módosított alapszabályainak megvizsgálása. Ebben előadó Balló János alesperes, csikmadarasi plebános volt, ki részletesen ismertette a módosításokat, azokat elfogadásra ajánlta s csupán a 15. §-ra nézve óhajta, hogy minden nyugdíjra jogosult pap 40 évi szolgálat után az orvosi bizonyítvány és a ker. papság hozzájárulásának mellőzésével a főesperes igazolása alapján nyugdíjba léphessen. A gyűlés ezen megokolt észrevételt elfogadta. A havi relációk egyöntetűvé tételéről tárgyalás leközlött tervezet Vilván Géza csikszentmási plebános véleménye alapján a gyűlés elfogadta. E gyűlésen beszámolt a papság kath. népszövetségi akciójáról és az Ujlapról. A Zichy Nándor emlékműre való gyűjtést kötelezőleg kimondotta. Végül pedig a kerület jelen volt papsága elhatározta, hogy személyenként „A ker. szeretet Országos Gyermekvédő Műve” című egyesületnek rendes tagja lesz és minden plebános az ő

hítköszégét, mint erkölcsi testületet ez egyesületbe rendes tagul ezennel bejelenti. Evégből nyomban a kibocsátott ívet a jelen voltak alá is írják. A gyűlés a szeretet, béke és testvéries egyetértés érzetében végződött s s jó elhatározásainak kivételéről gondoskodva térünk vissza lelkipásztori hivatalunkba.

Az „Alkoholelles Szövetség” gyűlése Déván. Az Alkoholelles Szövetség május 23-án délután 5 órákor felvilágosító gyűlést tartott a róm. kath. iskola termében. Szabó György, a szövetség elnöke ismertette minden veszedelmes oldaláról az alkoholos folyadékokat. Kimutatta azok káros hatását az agyra, a gyomorra, szívre és tüdőre, szóval a szellemi és testi életre. Feltűntette pusztításait a családban, a társadalomban. A dévai Geczemani Egyesület küldöttségileg képviseltette magát a gyűlésen özv. Gerei Lajosné, Majland Oszkárné tanárné, Bitai Beláné ref. lelkészné úrnok által. Sok csangó is volt jelen. A gyűlés élénk eszmecseré után kimondotta, hogy Déva csatlakozik a mozgalomhoz, Déván is megalakítja az alkoholelles egyesületet. A mozgalom vezetőjével megbizatták Szentkirályi István irdavezető és Bereczky Piroka képezdész. A geczemani vallásos egyesület programjába szintén felvette az alkohol ellen való küzdelmet, nagy mozgalmat indít a vasárnapi és ünnepi koreszmáz ellen. Így kellene tegyen minden egyesület kivétel nélkül. Nincs semmi annyira fontos, mint a szentnapokat visszaadni magasztos rendeltetésüknek.

Gazdakongresszus Kolozsváron. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület elnökségéhez több választmányi tag indítványt adott be, hogy az egyesület a jövő évi erdélyi kiállítás idején a fővárosi vezető gazdatársadalmi szervezetek bevonásával nagyobb gazdakongresszust rendezzen Kolozsváron. Az indítvány, mely rokonszenves fogadtatásra talált a kolozsvári gazdák körében, az EGE legközelebbi ülésén kerül megvitatás alá.

Az Acta Ap. Sedis 1912. 9-ik (május 10.) számának rövid tartalma. 1. A Szent-Atya az Egyesült-Államokban új püspökséget létesít, Kearney székhelyvel, (Nebraska állam) s ezt a dubuquei érsekség alá rendeli; 2. Ugyancsak az Egyesült-Államokban a browsvillei ap. helynökséget „Corpus Christi” néven és székhelyvel püspökséggé emeli (Texas állam) s az új megyét az új-orleansi érsekség alá helyezi. 3. Véglegesen megállapítja a határt az indianopolisi és fort-wayvei egyházak között. (Egyesült-Államok Indiana állam.) 4. Megengedi a tarbesi püspöknek, hogy címbe Lourdes-ot is bevegye, de minden további változtatást tartozkodjék. 5. A congre. concilii levele, melyben megengedtetik az Urnap eddigi megünneplési módja, körmenettel mindenütt, hol az egyházi hatóság ezt megfelelőnek tartja. 6. A Rota döntése a Borgarello-Sona javadalmi ügyben. (Turin). A javadalomra kinevezett Borgarello áldozópap nem felel meg az alapító által megszabott feltételeknek, kinevezése érvénytelen. Az utána kinevezett Sona Clericus kinevezése ellenben érvényes. Borgarello azonban jóhiszemű lévén, a javadalom gyümölcse őt illeti azon időig, míg a per megindul. A költségeket a két párt arányosan viseli. 7. A Szentatya nevében Merry del Val bíboros államtitkár köszönetét fejezi ki Fuzet római érseknek egy történelmi munkájáért, gróf Kellernek a francia

„comité de définse reléigense“ elnökének pedig a beküldött évi jelentésért. 8. A ritus-congregatio megindítja az eljárást a következő ügyekben: a) Ribera Emanuel redemptorista boldoggá- és szenttéavatása; b) A SS. Trinita della cevai (Olaszország) apáttság 8 szentéletű apátja iránt ősi időkől fogva tanusított tisztelet jóváhagyása; c) Albina Károly Domokos, oblatus atya iratainak; d) Seelos Xav. Ferencz redemptorista atya iratainak megvizsgálása. 9. Kiténtetése adományozása. 10. Halálozás. (1 érsek.)

Szerkesztői üzenetek.

I. E. Piskí. Kevés volt a hely, meg kellett rövidíteni. Köszönet a szíves tudósításáért!

B. I. Kudasir. Köszönet! Kár, hogy kevés a helyünk.

Katholikus. Összevontuk más tudósítással. A mostani bemastról igazán lelkes tudósítások jöttek eddig. Sajnos, hogy csak nyolc oldalunk van. Szívélyes üdv!

B. I. Recsenyéd. Hogy Ruville könyvének nálunk való közvetlen hatása, arról nem sokat tudunk. Egyik nagyváradi tanítóról hoztak a lapok, hogy Ruville könyvének hatása alatt tért vissza az anyaszentegyházba. Németországba még most is sokat foglalkoznak vele. Eddig nemetül 29 kiadást ért el.

K. Gy. Hosszuasszó. Tetszik tudni, a református atyáink szeretnének minket mindenképen kitessékelni az országból. Most azért hangoztatják, hogy a jessuitáknak törvény szerint nincs létjoguk Magyarországon. Hiába, a híres evangéliumi szabadság, náluk teljesen csődöt mondott. Ők a szabadságot úgy értelmezik, hogy nekik minden szabad a katolikusok ellen, s ha a katolikusok védik magukat, akkor mégis a katolikusok a vallási békének a megrontói.

R. I. Megkérdeztük a fordítót és azt teletle, hogy Ruville könyvéből épen az erdélyi papok vásároltak a legkevesebbet.

Zs. I. Csikszereda. A fenti üzenet Önnek is szól. Nem polemia kell ide, hanem kitartó és áldozatra kész munka.

E. V. Szentkirály. Cikke igen tartalmas, de van egy hibája. Nem helyesen világítja meg a tényeket és e miatt olvasóink közül igen sokat a frappáns megjegyzések könnyen félrevezetnének. Ezért most nem közölhetjük, de reméljük, hogy kitünő tollával többször fogja nehéz munkánkat megkönnyíteni.

R. I. Csikszereda. Köszönjük a nyugodt és komoly tartalmú cikket. Közlését megkezdtük.

B. I. A kodeksz aureusz ismertetése megjelent már német nyelven is. Hogy angol és francia nyelven meg fog-e jelenni, azt talán sziveskedjék levélben a Bati: huzamem igazgatójától megkérdezni. Ő majd többi kérdésére is szívesen ad felvilágosítást.

Templomok, oltárok, szószékek festését és aranyozását elvállalja a legjobb kivitelben és jutányos árban

URBÁNSZKY FÜLÖP műfestő

KOLOZSVÁR, Sörház-u. 2.

Költségvetést, új tervek készítését díjtalanul elvállalom.

A pécsi 1907. évi orsz. kiállításon az Orsz. Iparegyesület által nagy ezüst-éremmel kitüntetve.

Számos évek óta a pécsi székesegyház és sok más plébániai templom viaszgyertya, örökmécs, olaj szállítója.

Alapított 1829-ben.

Telefonszám 424.

KRISZTIAN JÓZSEF és FIA

méhviaszgyertyagyár, méz, fáklya és viasz raktára

PÉCSETT.

Főüzlet: Szigeti országút 3. sz.
Fióközlet: Jókai-tér 9. szám.

Ajánljuk a főtiszt. plébános urak becses figyelmébe kitünő minőségű és az egyház rendeletének megfelelő valódi méhviaszból készített templomi és egyéb viaszgyertyáinkat bármily nagyságban és az összes templomi kellékeket.

Kívánatra árjegyzékünket bérmentve küldjük.

Szőlőoltványok,

különbéle amerikai (Hybrid) alanyokon, kifogástalan minőségben, **fajtisztaságáért** jótállva. Kaphatók:

Benedek Henrik

szőlőteleptulajdonosnál, **Medgyesen,** Nagykükküllő megye.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

6000 ajándék óra.

Reklám céljából fennjelzett mennyiségű órákat ajándékozunk a lap olvasóinak, csakis a legelegánsabb, — kívánat szerint — úri- vagy női alakú „Noblesse“ precíziós órák kerülnek szétküldésre. Irjon azonnal, amíg a készlet tart: **Hans Schmitz, arany és ékszerárúháza, Wien, VI. Liniengasse 60.**

2—5

Magyar, német, román és tót

(cseh) nyelvet beszélő komoly övezgyasszony nővéremnek keresek legszerényebb igényekkel oly **postamestert**, aki hajlandó neki nyilatkozatot adni, elősegíteni a tanfolyamra való felvételét és előkészíteni a postakiadói vizsgára. Nővérem hajlandó, a hivatalos órákon kívül esetleg növendék gyermekeket tanulásukban segíteni, német nyelvre oktatni, vagy a házvezetésben segédkezni. Ajánlatot **Kir. Közjegyzőjelölt Gyergyószentmiklós** kérek.

Fleischer János

(Keresztény katolikus cég.)

egyházi ruha és reverenda szabó

PÉCS, Ferenciek-u. 9.

Évek hosszú gyakorlata képesít a legjobb szabású, minőségű és finoman kidolgozott **reverendák** és **cimádák**, **papi civil öltönyök** előállítására. Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készítésére rendeztem be. **Mindennemű egyházi ruhák:** casulák, pluvialék, velumok, baldachinmok, minisztráns ruhák, zászlok, lobogók, karingek, álbák, kehelyruhák stb. készíttetnek.

Nem kell sem Budapestre sem Bécsbe menni. Üzletem **versenyképes** minden pesti vagy bécsi céggel úgy **szabászat**, mint ár és minőség tekintetében. Tessék meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón és jól eszközöltetnek.

Költségvetés és árjegyzék ingyen!

Személyesen is megjelenek!

Étkezőkocsik közlekednek:

Budapest nyugati p. u. — Kolozsvár között.

Budapestről ind. 2 05 d. u. Kolozsvárról ind. 5 20 regg.

Budapest nyugati p. u. — Debreczen között

(Csegléd — Solnokon át).

Budapestről ind. 7 00 regg. Debreczenből ind. 4 45 d. u.

Kolozsvár — Földvár között.

Kolozsvárról ind. 6 46 regg. Földvárról ind. 2 30 d. u.

Az étkezőkocsik étkező terméit külön illeték fizetése nélkül I. vagy II. oszt. menetjeggyel bíró utasok vehetik igénybe.

Ételek tálcákon (Tabletten)

a kocsikba adatnak:

Kolozsvárról az 511. sz. vonatnál.

Nagyváradon az 512. sz. vonatnál.

Szolokon az 506. és 606. sz. vonatnál.

Ruzsinszky Béla

géperőre berendezett
oltárépítő műhelye
PÉCS, MAJLÁTH-U. 25. SZ.

Megbízható katolikus cég!

A pécsi orsz. kiállításon az iparművészeti társulat által arany éremmel kitüntetve.

Készít és elvállal mindennemű templom berendezési és felszerelési tárgyak, u. m.:
oltár, szószék, gyóntatószék, templompadok, szentély-korlát és egyéb felszerelési tárgyak készítését, szállítását, régi oltárok aranyozását és átalakítását.

Pontos rajzzal és költségvetéssel készséggel szolgálók.

Több kisebb méretű vagy több nagyobb megrendelésnél személyes megjelenés.

Lelkiismeretes kiszolgálás!

Több elismerő nyilatkozat!

Püspöki Lyceumi Könyvnyomda

bérlő SCHÄSER FERENC
KÖNYV- és PAPIRKERESKEDÉS, KÖNYVNYOMDA
KÖNYVKÖTÉSZET — GYULA FEHÉRVÁR.

Ajánlja dúsán felszerelt raktárát mindennemű irodai cikkekben, író- és fogalmazványpapirosokban, stb.

Teljes irodaberendezések modern amerikai rendszerben.

Egyházi nyomtatványok

mindig raktáron vannak és azonnal szállíthatók.

Linotyp betűszedő- és más új gépekkel felszerelt könyvnyomdában mindennemű nyomtatványok kifogástalan minőségben versenyképes árák mellett készíttetnek.

Minden — bárhol és bárki által hirdetett könyv, zenemű vagy folyóirat általam eredeti áron beszerezhető. Arjegyék és költségvetés ingyen!

Boda József

orgona- és harmonium-építő
CSIKTAPLOCÁN.

Van szerenésém a főtiszt. papság és m. t. egyháztanács tudomására hozni, miszerint orgona- és harmonium-építő

műhelyemet

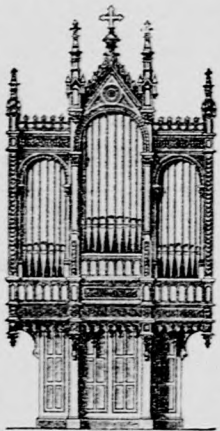
teljesen ujjonnan rendeztem be, minek utána módomban áll a legnagyobb szabású orgona-építést is elvállalni. Bárminemű javításokat átalakításokat jutányos áron, pontosan eszközölök.

A n. é. közönség pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

Boda József orgona- és harmonium-építő
CSIKTAPLOCÁN.

ALAPITVA 1898.

ALAPITVA 1898.

Valóban jó

és szépen égő

méhviaszgyertya

4 kilótól kezdve bérmentve kapható

Dokupil Lajos

viaszgyertya gyárosnál

NAGYLÉVÁRDON.

(Pozsonymegye.)

Nagyobb vételnél 15—20%
árengedmény.

Árak kilónként:

2-40 K., 3-20 K., 4 K., 5 K., II.